

Bilag 1: Data og analyse vedr. udviklingen på det specialiserede børneområde, april 2023

I forhold til følgende temaer:

- Anbringelser

Hvad er en anbringelse

En anbringelse uden for hjemmet er en af de støtteforanstaltninger, som en kommune kan iværksætte efter §58 i Serviceloven, når et barn eller en ung har brug for særlig støtte. Anbringelse skal ske, når en konkret faglig vurdering peger på, at det er den foranstaltning, der vil være den mest formålstjenstlige i forhold til barnets/den unges behov for støtte. En anbringelse kan ikke tidsbegrænses, og en anbringelse skal således opretholdes frem til, der ikke længere vurderes at være grundlag for anbringelse.

Barnet kan anbringes fra fødslen og frem til det 18. år. Herefter kan den unge anbringes i såkaldt efterværn til og med det 22. år, hvis den unge selv ønsker det. Efterværn kan fx være opretholdelse af anbringelse på et anbringelsessted, fx i plejefamilie eller på en døgninstitution. En anbringelse i efterværn forudsætter, at betingelserne for en anbringelse fortsat er opfyldt.

Før der kan træffes afgørelse om en anbringelse, skal der været udarbejdet en børnefaglig undersøgelse og en handleplan. Den børnefaglige undersøgelse udarbejdes på baggrund af samtaler med forældrene, barnet/den unge, andre relevant fagpersoner samt relevant dokumentation, der beskriver barnets/den unges udvikling og trivsel og forældrenes forhold. Handleplanen udarbejdes på baggrund af den børnefaglige undersøgelse og beskriver, hvilke mål der skal arbejdes med for at sikre barnets/den unges udvikling og trivsel.

Børn og unge skal høres, inden der træffes afgørelse om anbringelse. Barnet eller den unge inviteres til en samtale, som skal afdækkes barnet eller den unges holdning til den påtænkte afgørelse. Forældre og den unge over 15 år skal desuden partshøres i den påtænkte afgørelse.

Den endelige afgørelse om anbringelses træffes af lederen af Myndighed ud fra dialog med de medarbejdere, der kender sagen, og ud fra de oplysninger der er lagt til grund for vurdering af anbringelsesgrundlaget.

De fleste anbringelser i Danmark sker med samtykke fra forældre og den unge over 15 år. Der er således tale om en frivillig anbringelse, hvor forældrene og den unge er enige i anbringelsen. Er forældrene og/eller den unge over 15 år ikke enige i anbringelsen, forelægges anbringelsen for Børn og Ungeudvalget. Børn og Ungeudvalgt kan træffe afgørelse om, at barnet/den unge anbringes uden for hjemme uden samtykke fra forældrene og/eller den unge over 15 år. En anbringelse fra Børn og Ungeudvalget kan indbringes til Ankestyrelsen, og hvis denne stadfæster afgørelsen, kan den bringes videre til Byretten, som er sidste klageinstans.

Forældrenes rettigheder er de samme, uanset om der er tale om en anbringelse med eller uden samtykke. Forældrene beholder også i begge tilfælde forældremyndigheden over barnet/den unge.

Det er kommunen, der beslutter hvor barnet/den unge skal anbringes. Der er en række forskellige typer af anbringelsessteder, som børn og unge kan anbringes i, alt efter barnets/den unges støttebehov. Der foretages altid en konkret faglig vurdering ud fra det enkelte barns behov, når der skal peges på et konkret valg af anbringelsessted. Kommunen forsøger altid at inddrage forældre og barnet/den unge i processen, i det omfang det er muligt. Hvis barnet/den unge, der skal anbringes, har søskende der også er anbragt eller skal anbringes, skal kommunen vælge samme anbringelsessted, medmindre børnenes behov eller andre forhold taler imod dette.

Det er kommunen, der fastsætter vilkår for samvær og kontakt mellem barnet/den unge og familien og det øvrige netværk. Kommunen forsøger altid at inddrage forældrene og barnet/den unge og imødekomme de ønsker, der kunne være. Den endelige beslutning foretages dog ud fra en faglig vurdering af, hvad der er barnets tarv.

Det er Pædagogiske Psykologisk Rådgivning (PPR) i den kommune, hvor barnet/den unge anbringes, der vurderer skole/undervisningstilbud til det anbragte barn/den unge. Det gøres på baggrund af relevant dokumentation, herunder en Pædagogisk Psykologisk Vurdering.

Der følges op på anbringelsen første gang efter 3 måneder og herefter minimum hver 6. måned. En opfølgning består af en børnesamtale (det såkaldt personrettede tilsyn), der som hovedregel afholdes på barnets anbringelsessted. Der afholdes også møde med forældrene og anbringelsessted som en del af opfølgningen. Ved opfølgningen skal der foretages en faglig vurdering af, om barnet/den unge fortsat profiterer af anbringelsen, og om der stadig er grundlag for anbringelse, eller om barnet/den unge kan understøttes med mindre indgribende foranstaltninger.

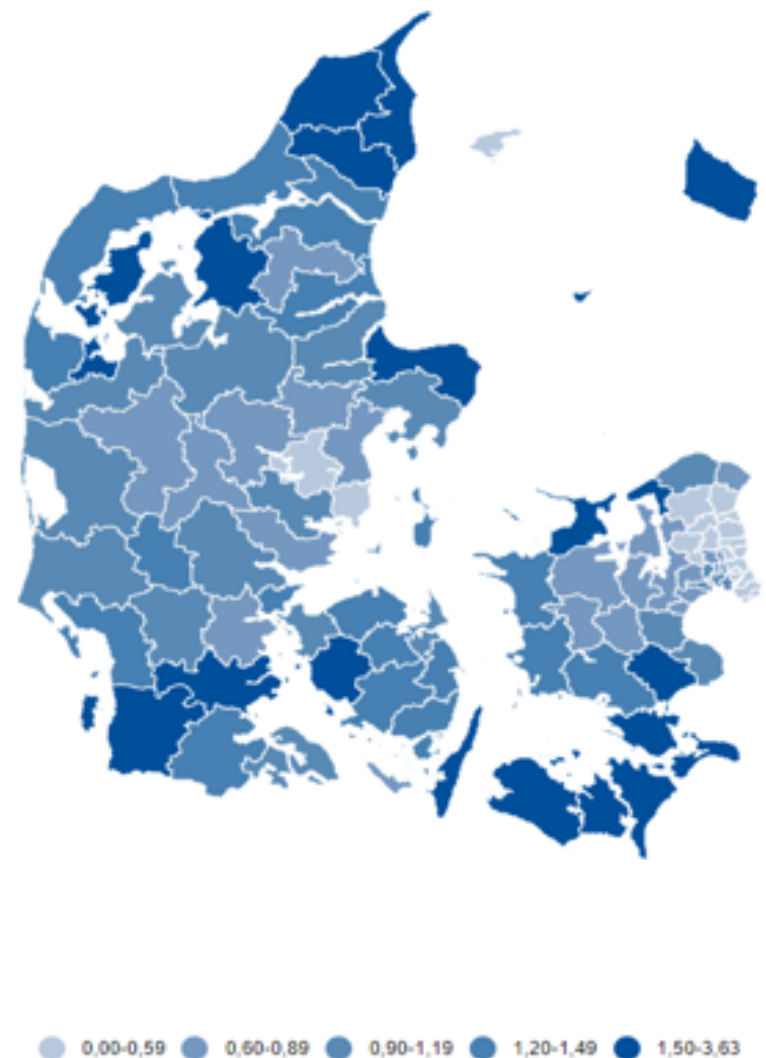
Hvor mange er anbragt:

I Danmarks er ca. 1% af alle børn og unge anbragt svarende til ca. 12.000 personer. I Frederikssund kommune er gennemsnitligt 91 børn og unge anbragt svarende til 0,8% - altså under landsgennemsnittet. Antallet af anbringelser har ligget stabilt i Frederikssund kommune de sidste 3 år.

På kortet fra Danmarks Statistik ses antal anbragte børn og unge i alderen 0 – 17 år i procent i år 2021. Her fremgår det, at Frederikssund Kommune befinder sig i den næst-laveste kategori i forhold til antal.

En del af forskellene på landsplan skyldes demografien, hvor niveauet af udsathed i kommunen afspejles i antallet af anbringelser. Typisk har landkommuner en langt større andel af udsatte borgere end hovedstads- og storbykommuner. Frederikssund kommune ligger imidlertid højt i forhold til udsathed, idet 4,8% af 0-17-årige i 2021 vurderedes udsatte imod 3,8% på landsplan jf. Danmarks Statistik.

Det relativt lave anbringelsestal kan skyldes, at Frederikssund Kommune arbejder med hurtigt at sætte ind med forebyggende foranstaltninger og har succes med intensive forebyggende forløb, der kan få vendt udviklingen hos barnet/den unge og familien.

Med eller uden samtykke:

Som beskrevet ovenfor sker de fleste anbringelser med et samtykke til anbringelsen fra barnets forældre og fra den unge, der er fyldt 15 år. Anbringelser uden samtykker kaldes for tvangsanbringelser.

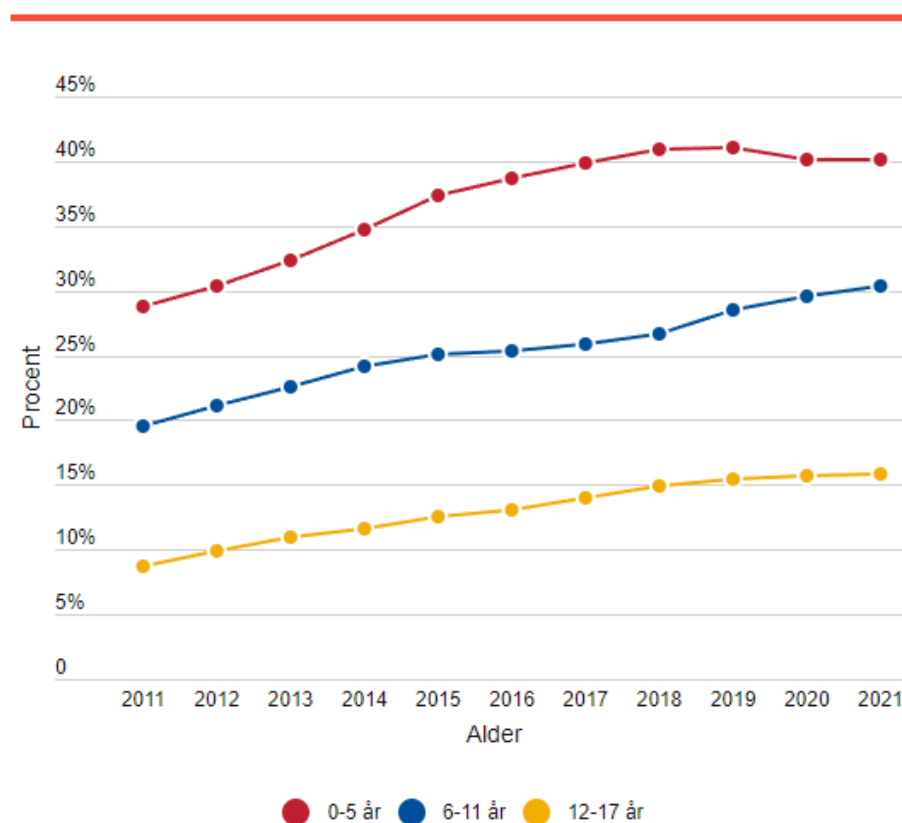
Ca. 23% af alle anbringelser i Danmark foregår uden samtykke. I tabellen ses udviklingen i anbringelser uden samtykke fra 2011 til 2021 på landsplan. Tabellen viser, at anbringelser uden samtykke forekommer væsentligt hyppigere blandt yngre børn end ældre. Endvidere ses en tydelig tendens til, at flere og flere børn anbringes uden samtykke end tidligere, idet andelen af tvangsanbringelser er steget for alle aldersgrupper.

I Frederikssund kommune er 20 børn og unge, svarende til 26% af alle anbragte børn og unge anbragt uden samtykke. Aldersfordelingen er således:

Alder	Antal
0 - 5	5
6 - 11	4
12 - 17	11

Antallet af anbringelser uden samtykke er i overensstemmelse med landsgennemsnittet, men aldersfordelingen er noget anderledes, idet der i Frederikssund Kommune er markant flere tvangsanbringelse blandt de 12-17årige end blandt de 0-5 årige. Dette kan skyldes, at Frederikssund Kommune har flere langvarige anbringelser af unge, der har været anbragt uden samtykke fra en tidlig alder.

Andel af aldersgruppen, der er anbragt uden samtykke 2011-2021

Kilde: Statistikbanken, tabel ANBAAR16

Alder:

Pr. 1. marts 2023 var 90 børn anbragt i Frederikssund Kommune. I nedenstående tabel ses en sammenligning af aldersfordelingen af alle anbragte børn og unge i Danmark i år 2021:

Alder	Antal Frederikssund	Antal landsplan	%fordeling Frederikssund	% fordeling landsplan
0-5	9	1482	10%	11%
6-11	16	3156	18%	24%
12 - 17	47	6661	52%	50%
18 -22	18	2087	20%	16%

Af tabellen fremgår det, at andelen af anbringelser stiger i takt med børnenes alder. Der anbringes således færrest 0-5-årige og flest 12-17-årige.

Det kan der være flere årsager til. Som oftest foranstaltes anbringelser af mindre børn på baggrund af familiesituationen, hvor det ikke vurderes muligt at støtte familien nok til at få barnet i trivsel.

Anbringelser af større børn og unge kan begrundes i familiesituationen, men også i barnets egne støttebehov. Disse støttebehov kan som oftest håndteres i familien, men med alderen kan familierne have vanskeligere ved at honorere behovet og ønsker derfor selv barnet/den unge anbragt.

Der kan også være støttebehov, der først opstår på et senere tidspunkt i barnets/den unges liv fx udvikling af spiseforstyrrelser, selvskadende adfærd, kriminel adfærd mv., hvorfor en anbringelse først bliver aktuel senere i barnets/den unges liv.

Anbringelsessteder

Der findes en række forskellige typer af anbringelser, som egner sig til forskellige behov hos barnet og familien:

- Opholdssted/døgninstitution
- Sikrede døgninstitutioner
- Plejefamilier og Netværkspleje
- Kost- og efterskole
- Eget værelse.

Nedenstående viser en tabel, hvor anbringelsessteder fordelt på typer af sted sammenlignes imellem Frederikssund Kommune og hele landet

Der er mindre forskelle, men grundlæggende ligger de to fordelinger meget op ad hinanden.

Frederikssund anbringelser 2022	Gnm 2022 Frederikssund	Ultimo 2021 Hele landet		% Fordeling hele landet Ultimo 2021
			% fordeling Frederikssund	
Opholdssted/døgninstitution	25	4075	27%	31%
Sikret institution	3	43	3%	0%
Plejefamilie	50	7306	55%	55%
Netværksplejefamilie	5	1014	5%	8%
Kost- og Efterskole	3	196	3%	1%
Eget værelse	5	629	6%	5%
I alt	91	13263		

Fælles for alle typer af anbringelsessteder, på nær netværksplejefamilier, er at de alle skal være godkendte af Socialtilsynet, som fører tilsyn med stederne. Dette gøres for at sikre kvaliteten i tilbuddet. Anbringelsessteder bliver godkendt til specifikke målgrupper og må således kun have de godkendte målgrupper anbragt. Herunder en kort beskrivelse af hver type:

Opholdssted/døgninstitution: Et opholdssted er et privatejet tilbud, mens en døgninstitution er et offentligt ejet tilbud. Begge er institutionstyper med specifikke målgrupper og særlige behandlingstilgange og personale, der er uddannet til at varetage disse behov. Et barn/ung anbringes typisk på et opholdssted/døgninstitution, når de har brug for et relativt højt niveau af støtte med et vist specialiseringsniveau. De fleste anbringelser omhandlende psykiske og fysiske handicap vil være på opholdssted/døgninstitution.

Sikret institution/UKN: En ung kan både anbringes på en sikret institution i varetægtssurrogat eller i en social anbringelse til pædagogisk observation. En UKN-anbringelse er en anbringelse, der er blevet bestemt af Ungdomskriminalitetsnævnet og ikke kommunen og vil typisk finde sted på et opholdssted.

Plejefamilier: Der findes tre typer af plejefamilier: Almene, forstærkede og specialiserede. Disse definerer støtteniveauet hos de børn, som plejefamilien er godkendt til at have i pleje. Anbringes et barn i plejefamilie indgår barnet i plejefamiliens almindelige liv, og er på den måde den anbringelsesform sammen med netværksplejefamilie, som kommer tættest på et 'almindeligt' familieliv. Kommunen er forpligtiget til at støtte plejefamilierne i at opretholde en god anbringelse og løbende tilbyde uddannelse mv. Til dette har Frederikssund Kommune ansat tre familieplejekonsulenter.

Netværksplejefamilie: Ved anbringelser afdækkes det altid, om der er nogen i barnets netværk (typisk i barnets slægt), der kan og vil give barnet den støtte, som barnet har behov for. Hvis det er tilfældet, skal vedkommende igennem en godkendelsesproces hos Frederikssund Kommune, hvor familien bliver godkendt til at have det konkrete barn i pleje. Frederikssund Kommune arbejder hele tiden på at udvikle netværkssamarbejdet generelt, og har det som et stort fokuspunkt i disse år.

Kost- og efterskole: Ved denne anbringelsesform anbringes den unge på en kostskole eller efterskole, der er godkendt til at have anbragte børn. I Frederikssund Kommune anbringes de unge typisk på kostskole. Ved denne type af anbringelse vil den unge ofte komme på besøg hjemme i weekender og ferier, og det kan på den måde opleves som et 'almindeligt' kost- og efterskoleophold.

Eget værelse: Her anbringes unge typisk i en ungdomsbolig og får tildelt kontaktpersonstøtte. I Frederikssund Kommunes eget tilbud 'Birkekollegiet' anbringes de unge i eget værelse i en ungdomsbolig, som kommunen tildeler dem. De har her mulighed for at blive boende efter endt anbringelse i almindelig ungdomsbolig.

Prisen på anbringelser:

Opholdssteder/døgninstitutioner arbejder med forskellige behandlingstilgange, som udvælges ud fra det enkelte barns/unges behov. For anbringelser på opholdssteder/døgninstitutioner gælder det, at der blandt andet betales for løn og uddannelse til personale, husleje/kost, tøj- og lommepenge, transport og ferier. Den store udgiftspost er dog løn til personalet, og dette varierer på det enkelte sted efter, hvor stort et støttebehov barnet/den unge har, som er beskrevet i barnets/den unges handleplan. Det er således i høj grad barnets/den unges individuelle støttebehov, der har betydning for den samlede udgift til anbringelsesstedet. Støttebehovet kan ændre sig undervejs i anbringelsen, hvilket kommunen løbende tager stilling til i forbindelse med opfølgingsmøderne. I de dyreste anbringelser, hvor barnet/den unge har brug for massivt støttebehov, typisk grundet selvskadende og/eller udadreagerende/personfarlig adfærd, vil det der ofte være 2:1 normering fra 7-23, vågen nattevagt 23-08 samt egen rådighedsvagt 23-07. Flere steder er en sådan normering pålagt af arbejdstilsynet.

Plejefamilier er inddelt i tre kategorier: Almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier. Plejefamilierne bliver godkendt til at være en af disse kategorier baseret på deres kvalifikationer. Plejefamilierne aflønnes efter KL's takster for vederlag, hvor det for hvert barn/ung vurderes, hvor mange vederlag den enkelte plejefamilie skal have for at have barnet/den unge i pleje. Dette fastsættes på baggrund af mængden af støtte, barnet skal have. Udover vederlag modtager plejefamilien kompensation for udbetaling af tøj, lomme og kostpenge til barnet/den unge samt får refunderet udgifter til ferie og særligt dyre effekter såsom computere, briller, cykel mv. til barnet, som ikke kan rummes i lommepengebeløbet.

Når et barn bliver anbragt har forældrene krav på at få en støtteperson betalt af forældrenes bopælskommune. Støttepersonens rolle er at støtte forældrene i at være forælder til et anbragt barn.

Prisen på en anbringelse kan variere meget fra ca. 8000kr. pr måned til 615.000 kr. pr måned. Kommunen oplever, at anbringelsespriserne stiger i disse år. Det skyldes blandt andet, at der opleves en større kompleksitet i børnenes problemstillinger, samt markedsforholdene hvor kommunerne oplever, at efterspørgslen efter egnede anbringelsessteder overstiger udbuddet. Herunder ses en sammenligning i pris med anbringelser primo 2021 med primo 2023 i Frederikssund kommune.

Af tabellen på næste side er der regnet med gennemsnitsbeløb og helårspersoner for bedst muligt at illustrere prisforskellen de to år imellem. Opstillet således fremgår det, at serviceudgifter til anbringelsesområdet i Frederikssund Kommune stiger med i omegnen af 16 millioner fra i 2021 til 2023, svarende til en gennemsnitlig stigning på 22 % pr. anbringelse. Stigningen skyldes både en generel stigning pr. anbringelse, men også særligt dyre enkeltsager, hvor den månedlige udgift ligger mellem 300.000-615.000 kr. I tallet er ikke indregnet statsrefusion, da denne ikke indgår i serviceudgifter.

Pris pr måned i 1000 kr.	Primo 2021	Primo 2023	Pris 2021	Pris 2023
600 – 650	0	1		7.500.000
550 – 600	0			
500 – 550	0			
450 – 500	0	1		5.700.000
350 – 400	0			
300 – 350	0	1		3.900.000
250 – 300	1	1	3.300.000	3.300.000
200 – 250	3	6	8.100.000	16.200.000
150 – 200	3	3	6.300.000	6.300.000
100 – 150	8	5	12.000.000	7.500.000
50 - 100	15	16	13.500.000	14.400.000
40 - 50	14	28	7.560.000	15.120.000
30 - 40	30	21	12.600.000	8.820.000
20 - 30	3	4	900.000	1.200.000
10 - 20	2	3	360.000	540.000
5 - 10	11	1	9.900.000	90.000
I alt	90	91	74.520.000	90.570.000